

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

CZ 1.07/1.1.32/02.0006

**KA01 - Prohlubující semináře nad rámec výuky
Literární vlastní tvorba a dramatická výchova
Prohlubující seminář Nová maturita - práce s textem
Termín konání: 13. 6. 2013
Učitel: Radana Limanová
Typ výstupu: pracovní list**

1. Umělecký text

Emile Zola: Tereza Raquinová

Ukázka:

Vrah přistoupil jako zmámený pomalu ke sklu, nemohl odtrhnout oči od své oběti. Nezkroušilo ho to, cítil jen velký chlad u srdce, jakési lehké mravenčení těla. Myslíl si, že ho to rozechvěje víc. Hezkých pár minut se ani nepohnul, pátral v podvědomí a mimoděk si do paměti vrýval všechny strhané rysy, všechny ty špinavé barvy podívané, která se naskytlá jeho očím. Kamil vypadal odporně. Pobyl si ve vodě čtrnáct dní. Obličej se zdál ještě pevný a tuhý, strnulé rysy se moc nezměnily, jen kůže se bahnem zbarvila do žluta. Hubená kostnatá hlava mírně zbobtnala, ušklíbala se, trochu se naklonila, vlasy se přilípily na spánky, otevřená víčka odhalila bledé bělmo, rty stažené k jednomu koutku se zle posmívaly. Špička jazyka se černala mezi bílými zuby. Tato hlava, vymáčená a vydělaná, neztratila svou lidskou podobu, jen byla znetvořená bolestí a zděšením.

Charakteristika uměleckého textu (s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla a s orientačním zasazením do literárněhistorického kontextu)

- **Zařad' autora do národní literatury a urči literární směr.**
- **Charakterizuj literárního směr, ve kterém je toto dílo napsáno.**
- **Uved' zástupce tohoto směru v české literatuře.**
- **Úkoly k danému textu**
 - **Najdi znaky naturalismu v dané ukázce**
 - **Jakých jazykových prostředků je využito pro zobrazení vnitřního rozpoložení postavy a vnějšího popisu?**
 - **Ve druhém odstavci najdi přívlastky a urči jejich druh.**
 - **Vyskytují se v textu básnické figury?**

2. Neumělecký text

Postup přípravy receptu na koláč

Nejdříve si připravíme suroviny. Začneme výrobou kvásku. Do vlažného mléka rozdrobíme droždí a přidáme lžici cukru. Necháme kynout. Zároveň necháme rozpustit tuk na pečení. Mouku prosejeme,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PO ŠKOLE DO ŠKOLY

dáme do mísy a přidáme zbylý moučkový cukr, žloutky, citrónovou kůru, sůl. Když kvásek vyběhne, nalijeme je do mísy, zamícháme a vlijeme vlažný tuk. Těsto řádně propracujeme na vále, vrátíme do mísy a necháme hodinu kynout. Pak teprve můžeme těsto natáhnout na plech pokrytý pečícím papírem, potřít okraje žloutkem, nanést povidla a žmolenku a při 180 stupních péct v troubě.

Charakteristika neuměleckého textu

- **Co je tématem?**
- **Kdo je zřejmě autor, komu je text určen? Odůvodni.**
- **Stylistické uspořádání – styl, postup, útvar**
- **Jaké jazykové prostředky jsou voleny?**
- **Charakterizuj větnou skladbu.**
- **Zamysli se nad přehledností textu.**

Řešení:

1) Umělecký text:

- francouzský naturalismus,
- důraz na detail, fotografické zobrazení skutečnosti, determinace, prostředí periferie...
- Šlejhar, Čapek-Chod
- přesný popis (obzvl. 2. odst.)
- rozpoložení-1.odst., vnější popis - 2.odst. - mrtvola
- většinou přívlastky shodné, neshodný přívlastek - např. špička jazyka
- personifikace.

2) Neumělecký text

- příprava těsta
- kuchařka (neprofesionální), text pro ty, kteří si chtějí upéct koláč-široká veřejnost (jednoduché vyjadřování, názornost, srozumitelnost)
- odborný styl, popisný postup, popis pracovního postupu
- 1.os.mn.č., jednoduchý jazyk, minimum odborných výrazů
- většinou souřadná souvětí
- nepřehledný, vhodnější by bylo členění do odstavců.